

Patentsaker

Ekspertene fra *Oslo Patentkontor* skriver om hvordan du kan sikre bedriftens immaterielle verdier. Send spørsmål om patent, design- og varemerkebeskyttelse til kej@oslopatent.no

Margrethe Lunde
Advokatfullmektig og
varemerkerådgiver

Internasjonal registrering

Den 17. juni 2010 ble Geneveavtalen effektiv i Norge, og det ble dermed mulig for norske borgere og virksomheter ved en enkelt søknad få vern for sin design i 38 stater og mellomstatlige organisasjoner. Det er både enklere og billigere å levere inn en søknad via Geneveavtalen, enn å søke til forskjellige nasjonale eller regionale kontorer.

Hva er en design?

Med en design menes her utseendet og formen til et produkt eller en del av et produkt, for eksempel formen på et møbel, en mobiltelefon eller en barbermaskin. En design kan også være et ornament, for eksempel mønsteret på en strikkegenser, eller et interiørmessig arrangement, som for eksempel et restaurantinteriør.

En designbeskyttelse er altså en beskyttelse for det ytre utseendet til en gjenstand, ikke for den tekniske idé som eventuelt ligger bak.

Hvorfor registrere din design?

En ny og original design kan ha en stor øko-

nomisk verdi. Skal man lykkes å kommersialisere et produkt med en god design, er det viktig å sikre seg slik at ikke noen konkurrenter etterligner produktet. Populære produkter er i stor grad utsatt for ulovlig kopiering og etterligning. Norske virksomheter er generelt dårlige til å designbeskytte sine produkter sammenlignet med andre land i Europa. Dette betyr at produkter som kunne ha oppnådd designbeskyttelse gjennom registrering blir utnyttet av andre uten at opphavsmannen får noen form for vederlag. En designregistrering kan gi en unik forhandlingsposisjon når avtaler skal inngås om blant

annet produksjon, annonsering, salg, bruk og import. Videre kan en enerett til design gi et bra utgangspunkt for å få finansieringshjelp til utviklingskostnader.

Designbeskyttelse i utlandet

En norsk designregistrering vil kun gjelde i Norge. Dersom man ønsker å beskytte en design i utlandet, har man tre muligheter:

- Man kan søke om EU-design som vil gi beskyttelse i alle land som er medlem i EU.
- Man kan oppnå uregistrert design ved at designen offentliggjøres første gang i et EU-land.

VERDT Å BESKYTTE: Flere gode, norske produkter er verdt å beskytte. Produktene du ser her har fått Hedersprisen for god design. F.v. skoene Shorehike fra Helly Hansen, Telemarksbinding fra Rottefella, Armadillovest med ansiktsmaske fra Rofi Industrier og Case Abyss fra SeaBed Geophysical.

FOTO: DESIGNRÅDET

«En ny og original design kan ha en stor økonomisk verdi. Skal man lykkes å kommersialisere et produkt med en god design, er det viktig å sikre seg slik at ikke noen konkurrenter etterligner produktet»

av design

■ Man kan søke beskyttelse gjennom en internasjonal registreringsordning, Geneveavtalen.

Geneveavtalen gir muligheten til å beskytte en design i flere land eller mellomstatlige organisasjoner ved å sende inn en søknad til et sentralt administrerende kontor som forkortes WIPO, (World Intellectual Property Organization) eller til Patentstyret. Dette vil gjøre hele søknadsprosessen for den enkelte lettere.

WIPO vil sjekke om designsøknaden oppfyller visse formelle krav. Deretter vil søknaden sendes videre til de respektive landene som er utpekt og som det ønskes beskyttelse i. Søknadene behandles og avgjøres i hvert enkelt land på bakgrunn av nasjonal rett. Registreringsmyndighetene i de utpekte landene vurderer om designen kan registreres i det aktuelle landet. Det innvilges altså ikke en internasjonal designregistrering som automatisk er vernet i alle land, men søker slipper å innlevere nasjonale søknader i de enkelte land men ønsker beskyttelse i. Dette vil gjøre

søknadsprosessen enklere og kostnadsbesparende for søker.

Hvis designen ikke oppfyller de nasjonale kravene for designbeskyttelse i et enkelt land, vil søknaden bli nektet i det landet. En slik nektelse betyr at søker ikke oppnår beskyttelse i det bestemte landet, men nektelsen vil ikke ha noen virkning i forhold til de andre utpekte landene.

Den internasjonale registreringen gir beskyttelse i fem år regnet fra den internasjonale registreringsdagen. Designhaveren kan forlenge beskyttelsestiden med to femårsperioder, slik at beskyttelsen samlet sett gjelder i 15 år.

Det er i dag mulig å utpeke 38 land, herunder EU som én enhet. Viktige land som forventes å bli medlem i overskuelig fremtid er Kina, Japan og USA.

Selv om Geneveavtalen medfører at søknadsprosessen har blitt betydelig enklere, velger mange søkere å benytte seg av profesjonell hjelp da det fremdeles er formalia og frister som man må forholde seg til. ■

FOTO: OSJ

MIDLERTIDIGE KUTT? Finn kostnader som ikke påvirker bedriftens framdrift, typisk reisekostnader.

Kutte kostnader? Unngå noen av de klassiske feilene.

Ignacio Urrutia de Hoyos, som blant annet underviser i Accounting and Control ved den spanske handelshøyskolen IESE, har skrevet bok om vanlige feil ledere gjør når de skal kutte kostnader.

Én vanlig feil bedrifter gjør, er at de ikke har dannet seg klart bilde av om de jobber med strategiske eller tilfeldige kutt, skriver IESE Insight i sin omtale av boken.

De rette kostnadene. Hvis målet er å kutte forbruket midlertidig, holder det å bruke sunn fornuft: Finn kostnader som det ikke er knyttet noen forpliktelser til og som ikke vil påvirke bedriftens framdrift. Reisekostnader kan typisk falle i denne kategorien.

Å kutte kostnader på strukturelt nivå er imidlertid en mer kompleks lederoppgave, som kan innebære at man kutter ut et produkt eller prioriterer de viktigste aktivitetene høyst.

Store feil. En annen vanlig feil er at selskaperne ikke evaluerer konsekvensene av kostnadskuttene. Hvis de valgte kostnadskuttene eksempelvis har som effekt at de demotiverer selgerne, kan neste steg bli at du må kutte enda mer på grunn av sviktende salg.

En av de største feilene som gjøres er at man ikke gjør nok for å fjerne ineffektivitet; herunder lite lønnsomme kunder og prosesser. Det er ikke lett å si nei til ulønnsomme kunder, men noen kunder er det rett og slett ikke verdt å ha.